Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 21. 5. 1973, sp. zn. 9 Co 266/73, ECLI:CZ:MSPH:1973:9.CO.266.1973.1

Číslo: 44/1974

Právní věta:

Jestliže rodiče nezletilých dětí, jimž byla způsobena škoda jinou osobou, zanedbají dohled nad nezletilými, nelze tuto skutečnost hodnotit jako spoluzavinění nezletilých poškozených.

V takovém případě rodiče nezletilých poškozených spoluodpovídají za škodu společně s těmi, kdo škodu způsobili, podle své účasti na způsobení škody.

Soud: Městský soud v Praze

Datum rozhodnutí: 21.05.1973

Spisová značka: 9 Co 266/73

Číslo rozhodnutí: 44

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada škody, Odpovědnost za škodu způsobenou těmi, kteří nemohou posoudit následky svého jednání, Zanedbání dohledu nad nezletilými dětmi

Předpisy: 40/1964 Sb. § 420
§ 422 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obvodní soud pro Prahu 10 vyhověl v plném rozsahu žalobě domáhající se proti žalovaným náhrady škody, kterou utrpěli nezletilí žalobci 5. 7. 1969 zraněním v důsledku exploze prášku, který jim dal nezletilý žalovaný J. J. Soud prvního stupně po provedeném dokazování dospěl k závěru, že nezletilý J. J. odpovídá za škodu, protože vzhledem ke svému věku a určitým zkušenostem s chemikáliemi byl schopen posoudit dosah svého jednání (tj. předání prášku, který byl výbušninou, nezletilým žalobcům). Žalovaní rodiče nezletilého J. J. pak podle názoru soudu prvního stupně za škodu také odpovídají, protože nezajistili nad svým synem řádný dohled, ač věděli, že se zabývá pokusy s chemikáliemi.

Proti rozsudku soudu prvního stupně podali odvolání žalovaní. Poukazovali na to, že rodiče nezletilých žalobců věděli o tom, že v jejich bytě dochází k manipulaci dětí s práškem, který způsobil výbuch, a že tedy odpovědnost za škodu nesou plně oni nebo jsou za ni alespoň spoluzodpovědni.

Městský soud v Praze změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobě nezletilého žalobce V. Z. a nezletilého žalobce P. Z. proti nezletilému žalovanému J. J. a jeho rodičům vyhověl jen zčásti.

Z odůvodnění:

V řízení u soudu prvního stupně bylo zjištěno, že nezletilý žalovaný J. J. byl patnáctiletý, že se zabýval již delší dobu chemickými pokusy, že předem žádal rodiče nezletilých žalobců o to, aby směl žalobcům tento třaskavý materiál vydat, a že bezprostředně po neštěstí vnikl do bytu žalobců, aby zjistil, co se stalo, a snažil se míru své odpovědnosti zmenšit. S přihlédnutím k povaze a okolnostem způsobení škody byl tento žalovaný s to posoudit protiprávní jednání a následky tohoto jednání a byl zároveň i schopen své jednání ovládnout; je tedy dána odpovědnost tohoto žalovaného ve smyslu ustanovení § 422 odst. 1, věta první před středníkem, o. z.

Žalovaní rodiče nezletilého J. J. věděli, že se jejich syn zabývá chemickými pokusy, které již dříve způsobily výbuchy, na něž upozorňovala správcová domu i domovní důvěrník, a o tom, že chlapec doma chemikálie skladuje. Žalovaný F. J. syna i upozorňoval na nebezpečí možnosti výbuchu při určité chemické reakci. Bylo tedy třeba, aby dohled rodičů nad nezletilým žalovaným J. J. byl účinný, a to tím spíše, když ze zprávy základní devítileté školy v P. 10. z 27. 4. 1971 plyne, že chlapec za vážné poklesky měl v průběhu roku známku druhého stupně z chování, že jeho poklesky byly projednávány s rodiči a na konec školního roku měl z chování známku třetího stupně. Žalovaní F. J. a M. J. tedy zanedbali dohled, který měli nad nezletilým synem vykonávat, nezprostili se odpovědnosti podle ustanovení § 422 odst. 2 o. z. a odpovídají za škodu spolu s nezletilým synem podle ustanovení § 422 odst. 1, věta prvá za středníkem, o. z. společně a nerozdílně.

Odvolání však důvodně vytýká, že se soud prvního stupně vůbec nevypořádal s otázkou případné spoluodpovědnosti na straně nezletilých žalobců, popřípadě jejich rodičů.

O spoluzavinění nezletilých žalobců ve smyslu ustanovení § 441 o. z. tu nejde. V době, kdy došlo ke škodě, jim bylo 11 a 10 let a nelze u nich předpokládat takovou rozumovou vyspělost, aby posoudili protiprávnost svého chování, spočívající v porušení právní povinnosti podle ustanovení § 415 o. z., tj. počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví.

Jde dále o to, jaký právní význam může mít skutečnost, že rodiče nezletilých poškozených sami zanedbali dohled nad nimi. O spoluzavinění nezletilých žalobců se rovněž nemůže jednat, protože takový závěr by šel neodůvodněně k tíži osoby nezpůsobilé k zavinění. Z toho je nutno dovodit (protože zanedbání dohledu ze strany těchto osob nemůže být bez právního významu), že v takových případech bude poškozeným odpovídat (spoluodpovídat) osoba povinná dozorem rovněž jako škůdce spolu s těmi, kteří odpovídají přímo, popřípadě podle ustanovení § 422 o. z. Půjde tedy o případ společné odpovědnosti, který bude třeba posoudit podle ustanovení § 438 odst. 1 o. z.

Vzhledem k těmto okolnostem je odvolání žalovaných důvodné.

Podle provedených zjištění nezletilý žalovaný J. J. dal nezletilým žalobcům prášek teprve po výslovném souhlasu otce žalobců. Matka nezletilých žalobců věděla, jaký je obsah sáčku, který nezletilí žalobci dostali od nezletilého žalovaného J. J. Otec nezletilých žalobců podle výpovědi svědka L. R. dokonce sám žádal nezletilého žalovaného J. J., aby mu dal také nějaké výbušné kuličky s sebou na dovolenou. Matka nezletilých žalobců pak v kritický den sledovala hru chlapců, viděla, že chlapci na stole promíchávají nějaký prášek, ale poslala děti na balkón. Rodiče nezletilých žalobců také věděli, že nezletilý žalovaný J. J. se zabývá pyrotechnickou činností, protože to občas v okolí bytu po těchto pokusech J. J. bouchlo a jejich děti poznamenaly, že „Jenda řádí“. Bylo tedy povinností rodičů nezletilých žalobců, aby své děti řádně poučili o tom, že si s nezletilým žalovaným J. J. nemají v tomto směru nic začínat, že nemají od něho žádné výbušniny odebírat a s nimi manipulovat, a měli

dohlédnout na to, zda se tak neděje.

I rodiče nezletilých žalobců tedy zanedbali dohled nad svými dětmi, a jsou proto za škodu spoluzodpovědni podle ustanovení § 420 a § 438 odst. 1 o. z.